

ПРОЄКТ

Верховна Рада України

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики на засіданні 25 березня (протокол № __) відповідно до вимог частини п'ятої статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України в межах повноважень розглянув звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2025 рік (далі – Національної ради).

Стаття 88 Закону України «Про медіа» (далі – Закон) зобов'язує Національну раду щорічно готувати звіт про свою діяльність, оприлюднювати його на офіційному вебсайті до 1 березня року, наступного за звітним. Одночасно з оприлюдненням Національна рада надсилає звіт до Верховної Ради України і Президента України.

Окрім цього, частина третя статті 88 встановлює перелік вимог до змістовного наповнення цього документа. Таким чином, звіт Національної ради повинен містити наступну інформацію:

- 1) визначені Планом реалізації Стратегії завдання на звітний період та підсумки їх виконання, визначені Планом реалізації Стратегії завдання на наступний звітний період;
- 2) інформація про внесені за звітний період зміни до Стратегії та Плану реалізації Стратегії, пропозиції щодо внесення нових змін до Стратегії;
- 3) дані щодо ліцензування та реєстрації у сфері медіа за звітний період;
- 4) інформація про дотримання суб'єктами законодавства у сфері медіа;
- 5) інформація про результати здійснення нагляду (контролю) Національною радою, у тому числі про порушення законодавства та/або умов ліцензії і притягнення осіб до відповідальності;
- 6) інформація про оскарження актів Національної ради в суді та узагальнення результатів такого оскарження;
- 7) узагальнення скарг, що надійшли до Національної ради за звітний період;

8) інформація про проведені консультації з фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями щодо проектів нормативно-правових актів Національної ради;

9) інформація про стан спільного регулювання у сфері медіа, результати співпраці з органом спільного регулювання;

10) інформація про виконання суб'єктами у сфері медіа вимог щодо розкриття інформації про структуру власності відповідно до вимог статті 26 цього Закону;

11) аналіз стану розвитку сфери медіа, у тому числі результати проведених досліджень;

12) відомості про використання у звітному році бюджетних коштів, розпорядником яких є Національна рада, про кошти, що надійшли як плата за видачу ліцензій, реєстрацію та інші послуги Національної ради, оцінка фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності Національної ради;

13) інша інформація про виконання Національною радою своїх повноважень.

20 лютого 2026 року Національна рада з дотриманням строків, визначених Законом, подала Верховній Раді України звіт про свою діяльність за 2025 рік. В окремому додатку до звіту регулятор надав докладну інформацію про виконання заходів, передбачених розділом II Плану реалізації у 2025 році Стратегії діяльності Національної ради на 2024-2026 роки (далі – Стратегія).

Проаналізувавши в межах повноважень, визначених пунктом 10 частини першої статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», звіт та додатки до нього, **Комітет відзначає, що документ за інформаційним наповненням загалом відповідає вимогам до змісту, передбаченим частиною третьою статті 88 Закону.**

Звіт є структурованим, складається із вступу, 15 розділів та додатків. Прикметною особливістю звіту за 2025 рік є те, що він фіксує ключовий етап стабілізації регуляторних процесів після перехідного періоду впровадження нового Закону України «Про медіа» в умовах повномасштабної війни.

Варто зауважити, що Стратегія є основоположним документом, який визначає цілі роботи регулятора. Звіт містить інформацію про здійснення 105 заходів у 2025 році, спрямованих на досягнення 66 завдань по 20 стратегічних цілях. Стан виконання порівняно з минулим роком значно покращився: виконано 98 заходів (93,3%), виконується 5 заходів (4,8%), і лише 2 заходи (1,9%) позначені як такі, що не виконані. Невиконані заходи регулятор пов'язує з неможливістю проводити експертизи до повноцінного запуску в роботу експертних колегій органів спільного регулювання. У звіті зазначено, що

впродовж 2025 року зміни до Стратегії та Плану її реалізації не вносилися. Разом з тим звіт містить інформацію про затверджений План реалізації Стратегії на наступний звітний період, згідно з яким у 2026 році медіарегулятором передбачено здійснення 106 заходів для виконання 64 завдань.

Першою ціллю Стратегії визначено захист вітчизняного інформаційного простору від впливу держави-агресора. У 2025 році представниками Національної ради на виконання приписів ст. 36, 40, 119, 123, 124 Закону було здійснено безпрецедентні **14 381 моніторинг** суб'єктів у сфері медіа щодо наявності антиукраїнської пропаганди.

Комітет відзначає системну роботу регулятора щодо протидії гібридним загрозам у тісній міжвідомчій взаємодії, що стала логічним наслідком зазначених моніторингів. Зокрема, у співпраці з ЦПД при РНБО України підготовлено 51 пакет аналітичних матеріалів щодо російських інформаційних ресурсів. Здійснювався постійний обмін інформацією із СБУ та Мінцифри стосовно формування Списку інструментів ворожої пропаганди на глобальних платформах (виявлено та передано для реагування дані щодо 132 Telegram-каналів). Важливим напрямом стала реакція на технологічні атаки РФ (глушіння сигналів) на європейські супутникові платформи завдяки співпраці з іноземними регуляторами (зокрема французьким Arcom). Крім того, ухвалено 10 рішень про включення російських діячів та пропагандистів до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці.

Паралельно регулятор продовжував системне блокування медіасервісів держави-агресора. Упродовж 2025 року до відповідного Переліку було внесено 29 нових аудіовізуальних медіасервісів (Онлайн ТВ, Смотришь ТВ тощо). Водночас, реагуючи на спроби обходу блокувань, Національна рада доповнила технічні параметри доступу до 10 раніше внесених сервісів, додавши на блокування сотні їхніх нових доменних дзеркал (зокрема 185 нових вебсайтів для Kinogo та 58 для HD REZKA).

Щодо Стратегічної цілі №2 «Синхронізація законодавчих процесів України і Європи», Комітет змушений вкотре наголосити на своїй принциповій позиції, що таке формулювання цілі не повністю узгоджується з повноваженнями Національної ради. Законодавчий процес є винятковою компетенцією Верховної Ради України, тоді як регулятор має зосередитися на експертній взаємодії з парламентськими комітетами та правозастосуванні європейських норм у межах своєї компетенції. Попри це, Комітет відзначає, що важливим етапом у 2025 році стало проходження офіційної перевірки (скринінгу) відповідності українського медійного законодавства праву ЄС (у межах переговорного розділу 10). Також активно реалізовувався Twinning-

проект, де фахівці Національної ради брали участь у навчальних візитах та сесіях спільно з регуляторами Франції та Німеччини. Іншим визначальним кроком стало набуття Україною членства у Європейській аудіовізуальній обсерваторії, що надало доступ до комплексних даних, правового аналізу та передового досвіду у сфері регулювання аудіовізуальних медіа по всій Європі.

Матеріали розділу 6 «Ліцензування і реєстрація» засвідчують подальшу трансформацію та економічні виклики медіаринку України. У 2025 році до Національної ради надійшла загалом 2221 заява, з яких від ліцензіатів – 508, від реєстрантів – 1620, та 93 – щодо тимчасового мовлення.

Проаналізувавши наведені у звіті дані, Комітет звертає увагу на три виявлені тенденції медіаринку протягом 2025 року. По-перше, спостерігається стабільне зростання реєстрації онлайн-медіа (823 заяви) та лінійного мовлення без використання радіочастотного спектра. Кількість лінійних медіа, що працюють за технологією ОТТ/ІРТV, зростає на 105% (зареєстровано ще 113 таких суб'єктів). По-друге, Комітет стурбований критичною ситуацією в сегменті друкованих медіа, де кількість заяв на реєстрацію різко впала (до 289 порівняно з 1552 роком раніше). Як зазначає регулятор у звіті, індустрія преси стикається зі складнощами розповсюдження через функціонування АТ «Укрпошта» (скорочення мережі відділень та листонош), ліквідацією кіосків та стрімким зростанням вартості друку. По-третє, фінансовий стан галузі залишається вкрай складним, про що свідчить наступна статистика: із 146 суб'єктів у сфері медіа, які подали річну фінансову звітність, 84 зафіксували від'ємний показник чистого прибутку (збитки). Той факт, що понад 57% компаній, які прозвітували, є збитковими, чітко вказує на системну кризу рентабельності значної частини учасників медіаринку.

Окремої уваги потребує ситуація із розбудовою телемереж та державним мультиплексом МХ-7. У звіті зазначено, що право на мовлення в мультиплексі наразі мають 9 телекомпаній. Проте для подальшого наповнення мережі Національна рада оголошувала нові конкурси на 4 вільні програми (для мереж МХ-5 та МХ-7), на які претенденти були відсутні. Така ситуація свідчить не лише про брак зацікавленості з боку мовників, а й створює ризики неефективного використання державного ресурсу та зниження економічної рентабельності об'єкта критичної інформаційної інфраструктури, що функціонує на базі Концерну РРТ.

Інформація щодо здійснення державного нагляду (контролю) представлена у восьмому розділі звіту. Загалом у 2025 році було проведено 123 перевірки діяльності суб'єктів у сфері медіа, за результатами яких ухвалено 140 рішень, при цьому у 76 випадках порушень не встановлено, що свідчить про загалом належний рівень дотримання вимог законодавства значною частиною

учасників ринку. Водночас у 54 випадках застосовано заходи реагування у формі приписів і штрафів, ще у 11 випадках порушення було зафіксовано, однак заходи реагування не застосовувалися з огляду на вимоги Закону. За вчинення порушень регулятор виніс загалом 370 приписів 159 суб'єктам. Типовими порушеннями залишалися недотримання програмної концепції мовлення, порушення рекламного законодавства, вимог щодо вихідних даних, строків оновлення відомостей у Реєстрі, правил мовлення у дні пам'яті та трауру, а також вимог щодо захисту дітей і недопущення дискримінаційних висловлювань. За значні та грубі порушення Національна рада ухвалила 57 рішень про застосування штрафів. Загальний обсяг накладених штрафів суттєво зріс і становив **5 440,51 тис. грн.** Комітет звертає особливу увагу на проблему стягнення цих коштів: 18 суб'єктів у сфері медіа не виконали рішення Національної ради, що призвело до несплати до бюджету штрафів на загальну суму понад 3,38 млн грн.

Формуючи узагальнену оцінку діяльності Національної ради за звітний період, Комітет звертає увагу на наявність системних недоліків у реалізації ключових етапів медійної реформи. По-перше, викликає серйозне занепокоєння невиконання вимог статті 69 Закону щодо повноцінного запуску електронного кабінету суб'єкта у сфері медіа. Зазначені у звіті причини, що зумовлюють затримку впровадження технології (зокрема, зміна донорів та відтермінування проведення тендерної процедури), не можуть повною мірою виправдати відсутність базового цифрового інструменту на третьому році дії Закону. По-друге, Комітет фіксує суттєве сповільнення розбудови інституту спільного регулювання саме в аудіальній сфері. Так, в аудіовізуальній сфері спостерігається активна робота (проведено 80 засідань, ухвалено Правила мовлення у дні пам'яті), проте орган спільного регулювання в аудіальній (радіо) сфері, попри формальну реєстрацію, роботу так і не розпочав, а загалом процесу розроблення кодексів критично бракує кваліфікованих медійних експертів і юристів та належного фінансування. По-третє, Комітет наголошує на критично низькому рівні інклюзивної доступності інформації. Згідно з наведеними у звіті даними, обсяг застосування жестової мови становить лише 1,68%, субтитрування — 2,22%, а аудіодискрипція (тифлокоментування) не використовується взагалі (0%). Вказана статистика свідчить про неналежне забезпечення принципів безбар'єрності та вимагає від регулятора невідкладного розроблення дієвих механізмів нормативного стимулювання індустрії. Сукупність наведених факторів вказує на необхідність подальшої оптимізації управлінських процесів та посилення інституційної спроможності Національної ради у реалізації окремих стратегічних проєктів.

Насамкінець Комітет поділяє стурбованість Національної ради щодо відсутності фінансової незалежності регулятора. У звіті слушно наголошується, що положення статті 89 Закону України «Про медіа» (які визначають окремі джерела та гарантії незалежного фінансування) наразі не виконуються, що змушує регулятора покладатися на міжнародну технічну допомогу для реалізації базових цифрових процесів та утримання персоналу.

(Доповнення за результатами обговорення...)

З огляду на зазначене, Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України відповідно до вимог статті 232¹ Регламенту розглянути на пленарному засіданні звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2025 рік та за результатами розгляду визнати роботу Національної ради задовільною, звіт за 2025 рік взяти до відома.

Доповідатиме питання на пленарному засіданні Верховної Ради України заступник голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Євгенія Кравчук.

Додається звіт про діяльність Національної ради за 2025 рік, який пропонується до оприлюднення на офіційному вебпорталі Верховної Ради України.

Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

